

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატამ მნიშვნელოვანი განმარტება გააკეთა უნებართვო მშენებლობისთვის დაჯარიმებასთან დაკავშირებით (საქმე №ბს-391-386(3კ-12)).

მოსარჩელის ნ. ი-ს განმარტებით, მან მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურიდან მიიღო მითითება, რომლის მიხედვით დაფიქსირებული იყო სამართალდარღვევა, კერძოდ, ადგილი ჰქონდა საცხოვრებელი სახლის რეკონსტრუქციას. მოსარჩელის განმარტებით, იგი უნებართვო მშენებლობისთვის 10 000 ლარით დაჯარიმდა. მოსარჩელე მიუთითებდა სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს ექსპერტის დასკვნაზე, რომლის საფუძველზეც ამტკიცებდა, რომ მას აღნიშნული სამართალდარღვევა არ ჩაუდენია.

საკასაციო სასამართლომ აღნიშნა, რომ განსახილველ შემთხვევაში მოსარჩელე სადავოდ ხდიდა სამართალდარღვევის არსებობის ფაქტს, იმ გარემოებას, რომ მას სამშენებლო სამართალდარღვევა არ ჩაუდენია, ვინაიდან, ქ. თბილისში, ... ქ. №20-ში მდებარე საცხოვრებელი სახლი თავისი მახასიათებლებით მიეკუთვნებოდა I კლასის შენობა-ნაგებობას, რომლის რეკონსტრუქციასაც მშენებლობის ნებართვა არ ესაჭიროებოდა.

საკასაციო სასამართლომ განმარტა, რომ მოსარჩელემ 2008 წლის აგვისტოში განახორციელა სადავო რეკონსტრუქცია, ამ დროს კანონი I კლასის შენობა-ნაგებობისათვის არც ნებართვის არსებობას საჭიროებდა და არც ადმინისტრაციული ორგანოსთვის მშენებლობის შეტყობინების ვალდებულებას ადგენდა. იმ შემთხვევაშიც კი, თუ მოსარჩელეს მშენებლობა 2008 წლის აგვისტოს შემდეგ ექნებოდა განხორციელებული, სახეზე არ იქნებოდა მის მიერ სამშენებლო კანონმდებლობის დარღვევა, ვინაიდან, საქმის მასალებით დგინდებოდა, რომ მოსარჩელემ არაერთგზის მიმართა ადმინისტრაციულ ორგანოს იმ მოტივით, რომ კანონის შესაბამისად განხორციელებინა სადავო რეკონსტრუქცია. ამდენად, საქმეზე დადგენილი გარემოებების გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ მოსარჩელეს სადავო რეკონსტრუქციის განხორციელებისას არ ჰქონდა დარღვეული „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2005 წლის 11 აგვისტოს №140 დადგენილებით განსაზღვრული წესი.

საკასაციო სასამართლომ ასევე განმარტა, რომ სამშენებლო სამართალდარღვევა თავისი ბუნებით ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევას წარმოადგენდა. ამასთან, იმისათვის, რომ პირი მიჩნეულიყო სამართალდამრღვევად, სახეზე უნდა ყოფილიყო სამართალდარღვევის შემადგენლობა, წინააღმდეგ შემთხვევაში გამორიცხული იყო პირის - როგორც სამართალდამრღვევის დაჯარიმება. საკასაციო პალატის განმარტებით, განსახილველ შემთხვევაში ნ. ი-ს სამართალდამრღვევად მიჩნევისათვის სახეზე უნდა ყოფილიყო მოსარჩელის მიერ განხორციელებული ქმედება, რომელიც მართლსაწინააღმდეგო იქნებოდა (კანონით უნდა იკრძალებოდეს შესაბამისი ნებართვის/შეტყობინების გარეშე მოსარჩელის მიერ სარეკონსტრუქციო სამუშაოების წარმოება და კანონი უნდა ადგენდეს შესაბამის სახდელს უკანონო რეკონსტრუქციისათვის) და ბოლოს, სახეზე უნდა ყოფილიყო ბრალი (მოსარჩელის დამოკიდებულება მის მიერ განხორციელებული ქმედების მიმართ). საკასაციო სასამართლომ აღნიშნა, რომ სადავო მშენებლობის განხორციელებისას კანონმდებლობა ნ. ი-ს არათუ მშენებლობის ნებართვის, არამედ, სათანადო ორგანოსათვის შეტყობინების ვალდებულებასაც კი არ აკისრებდა, ხოლო აღნიშნულის მიუხედავად,

მოსარჩელემ მაინც მიმართა ადმინისტრაციულ ორგანოს და მისგან შესაბამისი რეაგირება ითხოვა. ამდენად, საკასაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ საქმეზე დადგენილი გარემოებები გამორიცხავდა ნ. ი-ს მიერ სამშენებლო სამართალდარღვევის ჩადენას, ვინაიდან, სახეზე არ იყო სამართალდარღვევის შემადგენლობა - მოსარჩელის ქმედების მართლსაწინააღმდეგო ხასიათი, რაც თავის მხრივ საფუძველს აცლიდა მის დაჯარიმებას.

ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატა
შემადგენლობა:

მაია ვაჩაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ნინო ქადაგიძე, ლევან მურუსიძე

სხდომის მდივანი – ნინო გოგატიშვილი

კასატორი – ნ. ი-ი

წარმომადგენლები – ა. ნ-ა; ი. ჭ-ა

მოწინააღმდეგე მხარე – 1. ქ. თბილისის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახური;

წარმომადგენელი – გ. კ-ე

2. ქ. თბილისის მერია;

წარმომადგენელი – ბ. ნ-ე

გასაჩივრებული გადაწყვეტილება – თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2012 წლის 21 მარტის გადაწყვეტილება

დავის საგანი – ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების ბათილად ცნობა

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

2011 წლის 27 სექტემბერს ნ. ი-მა სასარჩელო განცხადებით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას, მოპასუხის – ქ. თბილისის მერიის მიმართ.

მოსარჩელემ ქ. თბილისის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2011 წლის 18 ივლისის №001145 დადგენილებისა და ქ. თბილისის მერიის 2011 წლის 26 სექტემბრის №1956 განკარგულების ბათილად ცნობა მოითხოვა.

მოსარჩელის განმარტებით, მან მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურიდან მიიღო №001145 მითითება, რომლის მიხედვით დაფიქსირებული იყო სამართალდარღვევა, კერძოდ, ადგილი ჰქონდა საცხოვრებელი სახლის რეკონსტრუქციას. მოსარჩელის განმარტებით, იგი უნებართვო მშენებლობისთვის 10 000 ლარით დაჯარიმდა. მოსარჩელე მიუთითებს სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს ექსპერტის დასკვნაზე, რომლის საფუძველზეც ამტკიცებს, რომ მას აღნიშნული სამართალდარღვევა არ ჩაუდენია.

თბილისის საქალაქო სასამართლოში საქმის განხილვის დროს განსახილველ საქმეში მოპასუხედ ჩაება ქ. თბილისის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახური.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2011 წლის 7 დეკემბრის გადაწყვეტილებით ნ. ი-ის სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

საქალაქო სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ ქ. თბილისის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2011 წლის 15 ივნისის №001145 მითითებით დაფიქსირდა სამშენებლო სამართალდარღვევა – დასრულებული. კერძოდ, ნ. ი-მა ქ. თბილისში, ... ქ. №20-ში განახორციელა საცხოვრებელი სახლის რეკონსტრუქცია შესაბამისი სანებართვო დოკუმენტაციის გარეშე. კერძოდ, განხორციელდა საცხოვრებელი სახლის წინა და გვერდითი ხის ფასადის კაპიტალური კედლებით შეცვლა, ასევე, შეცვლილია სახურავის კონფიგურაცია. ნ. ი-ს განესაზღვრა 10 კალენდარული დღე დარღვევის გამოსასწორებლად. კერძოდ, დაევალა შესაბამისი საპროექტო დოკუმენტაციის წარდგენა ან ობიექტის პირვანდელ მდგომარეობაში მოყვანა. ამავე სამსახურის 2011 წლის 27 ივნისის №001145 შემოწმების აქტის თანახმად, ნ. ი-მა არ შეასრულა მითითებით განსაზღვრული პირობები.

საქალაქო სასამართლოს განმარტებით, ქ. თბილისის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2011 წლის 18 ივლისის №001145 დადგენილებით ნ. ი-ი დაჯარიმდა 10000 ლარით ქ. თბილისში, ... ქ. №20-ში საცხოვრებელი სახლის უნებართვო რეკონსტრუქციისათვის და მასვე დაევალა ობიექტის პირვანდელ მდგომარეობაში მოყვანა, რაც ნ. ი-ის მიერ გასაჩივრდა ადმინისტრაციული საჩივრით. ქ. თბილისის მერიის 2011 წლის 26 აგვისტოს №1956 განკარგულებით ნ. ი-ის საჩივარი არ დაკმაყოფილდა.

საქალაქო სასამართლოს მითითებით, სსიპ თბილისის არქიტექტურის სამსახურის 2011 წლის 8 აგვისტოს №12198456.13 წერილით ნ. ი-ს ეცნობა, რომ „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 11.08.2005წ. №140 დადგენილებით, პირველი კლასის შენობა-ნაგებობის მშენებლობა წარმოებს ნებართვის მიღების გარეშე, თუმცა მშენებლობის დაწყება შესაძლებელია მას შემდეგ, რაც შესაბამისი მიწის ნაკვეთის მესაკუთრე ან/და მოსარგებლე მშენებლობის ნებართვის გამცემ ორგანოში აგზავნის შეტყობინებას მშენებლობის განზრახვის თაობაზე, რომელსაც თან ურთავს მიწის ნაკვეთის საკუთრების ან სარგებლობის დამადასტურებელ დოკუმენტს, ხოლო მშენებლობის გამცემი ორგანო 5 დღის ვადაში დაადასტურებს წარდგენილი დოკუმენტ(ებ)ის სისწორეს და პასუხს აცნობებს შემტყობინებელს.

საქალაქო სასამართლომ მიუთითა სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 24.08.09წ. №3867/04/18 ექსპერტის დასკვნაზე, რომლის თანახმად, ქ. თბილისში, ... ქ. №20-ში განთავსებული მოქალაქე ნ. ი-ის საცხოვრებელი სახლი „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 24.03.09წ. №57 დადგენილების 65-ე მუხლის 1ა პუნქტის თანახმად თავისი მახასიათებლებით მიეკუთვნება პირველი კლასის შენობა-ნაგებობას, რომლის მშენებლობასაც იმავე მუხლის პირველი პუნქტი თანახმად, არ ესაჭიროება მშენებლობის ნებართვა.

საქალაქო სასამართლოს განმარტებით, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 22-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სარჩელი შეიძლება აღიძრას ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის მოთხოვნით. საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ პუნქტის თანახმად, ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტად ჩაითვლება ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ადმინისტრაციული კანონმდებლობის საფუძველზე გამოცემული სამართლებრივი აქტი, რომელიც აწესებს, ცვლის, წყვეტს ან ადასტურებს

პირის ან პირთა შეზღუდული წრის უფლებებსა და მოვალეობებს, ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტად ჩაითვლება აგრეთვე ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება მის უფლებამოსილებას მიკუთვნებული საკითხის დაკმაყოფილებაზე განმცხადებლისათვის უარის თქმის შესახებ. აღნიშნული სამართლებრივი ნორმიდან გამომდინარე, საქალაქო სასამართლომ მიიჩნია, რომ გასაჩივრებული აქტები წარმოადგენენ ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტებს.

საქალაქო სასამართლოს მოსაზრებით, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 60¹ მუხლის პირველი ნაწილით განსაზღვრულია, თუ რა შემთხვევაში შეიძლება ჩაითვალოს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ბათილად. აღნიშნული მუხლის თანახმად, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ბათილია, თუ იგი ეწინააღმდეგება კანონს ან არსებითად დარღვეულია მისი მომზადების ან გამოცემის კანონმდებლობით დადგენილი სხვა მოთხოვნები. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მომზადების ან გამოცემის წესის არსებით დარღვევად ჩითვლება ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემა ამ კოდექსის 32-ე და 34-ე მუხლით გათვალისწინებული წესის დარღვევით ჩატარებულ სხდომაზე ან კანონით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სახის დარღვევით, ანდა კანონის ისეთი დარღვევა, რომლის არარსებობის შემთხვევაში მოცემულ საქმეზე მიღებული იქნებოდა სხვაგვარი გადაწყვეტილება.

საქალაქო სასამართლომ განმარტა, რომ „ტექნიკური საფრთხის კონტროლის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-13 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის ორგანო სამართალდარღვევის საქმის წარმოებას იწყებს დამრღვევის მიმართ მითითების გაცემით, გარდა ამ მუხლის მე-19 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევებისა. მე-3 ნაწილის თანახმად, მითითებით განსაზღვრული ვადის გასვლის შემდეგ სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის ორგანო ამოწმებს დამრღვევს, რაზედაც დგება შემოწმების აქტი. შემოწმების აქტში აისახება მშენებარე ობიექტის ფაქტობრივი მდგომარეობა მითითების პირობებთან მიმართებით, კერძოდ: ა) მითითება შესრულდა; ბ) მითითება არ შესრულდა; გ) მითითება არადროულად სრულდება. ზემოხსენებული კანონის მე-13 მუხლის მე-6 ნაწილის „ა“ პუნქტის თანახმად, თუ შემოწმების აქტში დაფიქსირებულია დარღვევა, აქტის საფუძველზე სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის ორგანო იღებს დადგენილებას: ა) დამრღვევის დაჯარიმების შესახებ; ბ) დამრღვევის დაჯარიმებისა და საქართველოს კანონმდებლობის დარღვევით მიმდინარე მშენებლობისა და უნებართვო დემონტაჟის შეჩერების შესახებ; გ) დამრღვევის დაჯარიმებისა და საქართველოს კანონმდებლობის დარღვევით აშენებული შენობა-ნაგებობების მთლიანად ან ნაწილობრივ დემონტაჟის, მშენებარე შენობა-ნაგებობების მთლიანად ან ნაწილობრივ შეჩერებისა და დემონტაჟის შესახებ. მოცემულ შემთხვევაში დადგენილია, რომ ნ. ი-მა არ შეასრულა მითითებაში განსაზღვრული ვალდებულება, რაც აისახა შემოწმების აქტში.

საქალაქო სასამართლოს მოსაზრებით, განსახილველ შემთხვევაში მხარეები არ დავობენ, რომ მშენებლობის ნებართვის გამცემი ორგანოს მიერ არ არის ნ. ი-ისათვის დადასტურებული პირველი კლასის მშენებლობა ან რეკონსტრუქცია. ნ. ი-ს მითითებით დაევალა სანებართვო-სამშენებლო დოკუმენტაციის წარდგენა ან ობიექტის პირვანდელ მდგომარეობაში მოყვანა, რაც მხარის მიერ არ იქნა შესრულებული.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საქალაქო სასამართლომ ნ. ი-ის სარჩელი ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების ბათილად ცნობის

თაობაზე უსაფუძვლოდ მიიჩნია და მიუთითა, რომ მოცემულ შემთხვევაში, არ არსებობს სარჩელის დაკმაყოფილების ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძველი.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2011 წლის 7 დეკემბრის გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა ნ. ი-მა, რომელმაც გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილება მოითხოვა.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2012 წლის 21 მარტის გადაწყვეტილებით ნ. ი-ის სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ; თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2011 წლის 7 დეკემბრის გადაწყვეტილების შეცვლით მიღებულ იქნა ახალი გადაწყვეტილება; ნ. ი-ის სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ; ბათილად იქნა ცნობილი ქ. თბილისის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2011 წლის 18 ივლისის №001145 სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმეზე დადგენილების პირველი პუნქტი 2000 ლარით ნ. ი-ის დაჯარიმების ნაწილში, ხოლო დადგენილება ნ. ი-ის 8000 ლარით დაჯარიმების ნაწილში დარჩა უცვლელი; ნ. ი-ის სარჩელი დანარჩენ ნაწილში არ დაკმაყოფილდა.

სააპელაციო სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ ქ. თბილისის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2011 წლის 15 ივნისის №001145 მითითებით დაფიქსირდა სამშენებლო სამართალდარღვევა, კერძოდ, ნ. ი-მა ქ. თბილისში, ... ქ. №20-ში განახორციელა საცხოვრებელი სახლის რეკონსტრუქცია შესაბამისი სანებართვო დოკუმენტაციის გარეშე. კერძოდ, განხორციელდა საცხოვრებელი სახლის წინა და გვერდითი ხის ფასადის კაპიტალური კედლებით შეცვლა, ასევე, შეცვლილია სახურავის კონფიგურაცია. ნ. ი-ს განესაზღვრა 10 კალენდარული დღე დარღვევის გამოსასწორებლად. კერძოდ, დაევალა შესაბამისი საპროექტო დოკუმენტაციის წარდგენა ან ობიექტის პირვანდელ მდგომარეობაში მოყვანა. ამავე სამსახურის 2011 წლის 27 ივნისის №001145 შემოწმების აქტის თანახმად, ნ. ი-მა არ შეასრულა მითითებით განსაზღვრული პირობები.

სააპელაციო სასამართლოს მითითებით, ქ. თბილისის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2011 წლის 18 ივლისის №001145 დადგენილებით, ნ. ი-ი დაჯარიმდა 10 000 ლარით თბილისში, ... ქ. №20-ში საცხოვრებელი სახლის უნებართვო რეკონსტრუქციისათვის და მასვე დაევალა ობიექტის პირვანდელ მდგომარეობაში მოყვანა, რაც ნ. ი-ის მიერ ადმინისტრაციული საჩივრით გასაჩივრდა. ქ. თბილისის მერიის 2011 წლის 26 აგვისტოს №1956 განკარგულებით, ნ. ი-ის საჩივარი არ დაკმაყოფილდა.

სააპელაციო სასამართლოს მოსაზრებით, სსიპ თბილისის არქიტექტურის სამსახურის 2011 წლის 8 აგვისტოს №12198456.13 წერილით ნ. ი-ს განემარტა, რომ „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2005 წლის 11 აგვისტოს №140 დადგენილებით, პირველი კლასის შენობა-ნაგებობის მშენებლობა წარმოებს ნებართვის მიღების გარეშე, თუმცა მშენებლობის დაწყება შესაძლებელია მას შემდეგ, რაც შესაბამისი მიწის ნაკვეთის მესაკუთრე ან/და მოსარგებლე მშენებლობის ნებართვის გამცემ ორგანოში აგზავნის შეტყობინებას მშენებლობის განზრახვის თაობაზე, რომელსაც თან ურთავს მიწის ნაკვეთის საკუთრების ან სარგებლობის დამადასტურებელ დოკუმენტს, ხოლო მშენებლობის გამცემი ორგანო 5 დღის ვადაში დაადასტურებს წარდგენილი დოკუმენტ(ებ)ის სისწორეს და პასუხს აცნობებს შემტყობინებელს.

სააპელაციო სასამართლომ მიუთითა სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2009 წლის 24 აგვისტოს №3867/04/18 ექსპერტის დასკვნაზე, რომლის თანახმად, ქ. თბილისში, ... ქ. №20-ში განთავსებული მოქალაქე ნ. ი-ის საცხოვრებელი სახლი „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 24.03.09წ. №57 დადგენილების 65-ე მუხლის 1ა პუნქტის თანახმად, თავისი მახასიათებლებით მიეკუთვნება პირველი კლასის შენობა-ნაგებობას, რომლის მშენებლობასაც იმავე მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, არ ესაჭიროება მშენებლობის ნებართვა.

სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლომ მოცემული დავის დარეგულირებისას გამოიკვლია რა საქმის ფაქტობრივი გარემოებები, გამოიყენა კანონი, რომელიც უნდა გამოეყენებინა, მართებულად შეაფასა სადავო სამართლებრივი ურთიერთობა და შესაბამისად, სწორად გადაწყვიტა დავა, თუმცა დავის სააპელაციო სამართალწარმოების პროცესში დავის დარეგულირებისათვის შესაბამის კანონმდებლობაში განხორციელებული ცვლილების გამო მართებულია გასაჩივრებული გადაწყვეტილების ნაწილობრივ გაუქმება, შემდეგ გარემოებათა გამო:

სააპელაციო სასამართლომ მიუთითა „ტექნიკური საფრთხის კონტროლის შესახებ“ საქართველოს კანონის 31-ე მუხლის მე-14 პუნქტზე, რომლის მიხედვით, სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის ორგანოებმა უნდა დაასრულონ „არქიტექტურულ-სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის შესახებ“ საქართველოს კანონის საფუძველზე დაწყებული და მიმდინარე სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმის წარმოება ამ კანონით დადგენილი წესით. ამავე კანონის მე-13 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის ორგანო სამართალდარღვევის საქმის წარმოებას იწყებს დამრღვევის მიმართ მითითების გაცემით, გარდა ამ მუხლის მე-19 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევებისა. მე-3 ნაწილის თანახმად, მითითებით განსაზღვრული ვადის გასვლის შემდეგ სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის ორგანო ამოწმებს დამრღვევს, რაზედაც დგება შემოწმების აქტი. შემოწმების აქტში აისახება მშენებარე ობიექტის ფაქტობრივი მდგომარეობა მითითების პირობებთან მიმართებით, კერძოდ: ა) მითითება შესრულდა; ბ) მითითება არ შესრულდა; გ) მითითება არადროულად სრულდება. ზემოხსენებული კანონის მე-13 მუხლის მე-6 ნაწილის „ა“ პუნქტის თანახმად, თუ შემოწმების აქტში დაფიქსირებულია დარღვევა, აქტის საფუძველზე სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის ორგანო იღებს დადგენილებას: ა) დამრღვევის დაჯარიმების შესახებ; ბ) დამრღვევის დაჯარიმებისა და საქართველოს კანონმდებლობის დარღვევით მიმდინარე მშენებლობისა და უნებართვო დემონტაჟის შეჩერების შესახებ; გ) დამრღვევის დაჯარიმებისა და საქართველოს კანონმდებლობის დარღვევით აშენებული შენობა-ნაგებობების მთლიანად ან ნაწილობრივ დემონტაჟის, მშენებარე შენობა-ნაგებობების მთლიანად ან ნაწილობრივ შეჩერებისა და დემონტაჟის შესახებ. სააპელაციო სასამართლოს მითითებით, განსახილველ შემთხვევაში დადგენილია, რომ ნ. ი-მა არ შეასრულა მითითებაში განსაზღვრული ვალდებულება, რაც აისახა შემოწმების აქტში.

სააპელაციო სასამართლომ არ გაიზიარა აპელანტის მოსაზრება იმის თაობაზე, რომ საქმის სააპელაციო სამართალწარმოებისას წარმოდგენილი დოკუმენტების თანახმად, 2008 წელს ნ. ი-ის მიმართ აღნიშნული მშენებლობისათვის დაჯარიმების შესახებ მიღებული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტები სასამართლომ ერთხელ უკვე ცნო ბათილად და შესაბამისად, ხელმეორედ პირის დაჯარიმება სცილდება მართებულობის ფარგლებს.

აღნიშნულთან დაკავშირებით სააპელაციო სასამართლომ განმარტა, რომ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის მე-2 მუხლის შესაბამისად, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ საქართველოს კანონმდებლობა შედგება ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ ამ კოდექსისა და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტებისაგან. ამავე კოდექსის მე-8 მუხლის თანახმად, არავის არ შეიძლება შეეფარდოს ზემოქმედების ზომა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის გამო, თუ არა კანონმდებლობით დადგენილ საფუძველზე და წესით. ამავე ნორმის თანახმად, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეებს აწარმოებენ კანონიერების მკაცრი დაცვის საფუძველზე. საამისოდ უფლებამოსილი ორგანოები და თანამდებობის პირნი ადმინისტრაციული ზემოქმედების ზომებს შეუფარდებენ თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში, კანონმდებლობის ზუსტი შესაბამისობით. კოდექსის მე-10 მუხლი განსაზღვრავს, რომ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევად (გადაცდომად) ჩაითვლება სახელმწიფო ან საზოგადოებრივი წესრიგის, საკუთრების, მოქალაქეთა უფლებებისა და თავისუფლებების, მმართველობის დადგენილი წესის ხელმყოფი მართლსაწინააღმდეგო, ბრალეული (განზრახი ან გაუფრთხილებელი) მოქმედება ან უმოქმედობა, რომლისთვისაც კანონმდებლობით გათვალისწინებულია ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობა. ხოლო 33-ე მუხლის პირველი ნაწილი მოითხოვს, რომ ადმინისტრაციული სამართალდარღვევისათვის პირს სახდელი დაედოს იმ ნორმატიული აქტით დაწესებულ ფარგლებში, რომელიც ითვალისწინებს პასუხისმგებლობას ადმინისტრაციული სამართალდარღვევისათვის ამ კოდექსის და ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ სხვა აქტების ზუსტი შესაბამისობით. ამდენად, სააპელაციო სასამართლოს განმარტებით, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის ზოგადი მუხლები ადგენენ ადმინისტრაციული გადაცდომისათვის კანონით გათვალისწინებული სანქციის გამოყენების საერთო წესს.

სააპელაციო სასამართლოს მითითებით, „ტექნიკური საფრთხის კონტროლის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის „ს“ პუნქტის შესაბამისად, სამშენებლო სამართალდარღვევა წარმოადგენს საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების დარღვევას ან/და შეუსრულებლობას, რისთვისაც პასუხისმგებლობა განსაზღვრულია ამ კანონით. ამავე კანონის პირველი მუხლის „ვ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, ამ კანონის მიზანია ტექნიკური ბარიერებისა და რისკების გათვალისწინებით სამშენებლო ტექნიკური რეგლამენტებითა და საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნათა სრული დაცვით სამშენებლო საქმიანობის განხორციელების უზრუნველყოფა. აღნიშნულიდან გამომდინარე ცხადია, რომ ზედამხედველობის სამსახურის ერთ-ერთი მთავარი ფუნქციაა გამოავლინოს და აღკვეთოს კანონის მოთხოვნათა დარღვევით წარმოებული მშენებლობები.

სააპელაციო სასამართლომ არ გაიზიარა აპელანტის მითითება ერთი და იგივე სამართალდარღვევისათვის ორჯერ დაჯარიმების შესახებ, რადგან თბილისის საქალაქო სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილებით თბილისის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2009 წლის 2 მარტის დადგენილება, ამასთან, ქ. თბილისის მერის 2009 წლის 26 ოქტომბრის №1514 განკარგულება ბათილად იქნა ცნობილი და შესაბამისად მას სამართლებრივი შედეგი არ მოჰყოლია.

სააპელაციო სასამართლომ განმარტა, რომ იმ ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობა, რომელიც გამოცემული იყო ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ფაქტზე, არ ათავისუფლებს პირს დაიცვას კანონის მოთხოვნები, მოცემულ შემთხვევაში კი კანონთან შესაბამისობაში მოიყვანოს წარმოებული მშენებლობა. მართალია, თბილისის საქალაქო სასამართლომ ბათილად

ცნო 2009 წლის 2 მარტის დადგენილება ნ. ი-ის დაჯარიმების შესახებ, მაგრამ ამის საფუძველი გახდა დადგენილების გამოცემა ვადის დარღვევით, ხოლო სამართალდარღვევა - უკანონო მშენებლობის სახით, დარჩა სახეზე. შესაბამისად, ნ. ი-ი ვალდებული იყო კანონთან შესაბამისობაში მოეყვანა წარმოებული მშენებლობა, რაც მის მიერ არ განხორციელდა. ამ გარემოების გათვალისწინებით, სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ ქ. თბილისის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურმა სადავო აქტის გამოცემისას სწორად იხელმძღვანელა „ტექნიკური საფრთხის კონტროლის შესახებ“ საქართველოს კანონის 22-ე მუხლით.

გარდა ზემოაღნიშნულისა, სააპელაციო სასამართლომ მიუთითა სადავო დადგენილების გამოცემის დროს მოქმედი „ტექნიკური საფრთხის კონტროლის შესახებ“ საქართველოს კანონის 22-ე მუხლის „ა“ პუნქტზე, რომლის თანახმად, უნებართვო მშენებლობის, რეკონსტრუქციის ან/და დემონტაჟის წარმოება მშენებლობის განხორციელების სპეციალური რეჟიმის ზონაში, სადაც დადგენილია მშენებლობის განხორციელების განსაკუთრებული რეჟიმი, ტყის ფონდისა და „წყლის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრულ ტერიტორიებზე კულტურული მემკვიდრეობის დამცავ ზონებსა და საკურორტო - სარეკრეაციო ზონებში და ქ. თბილისის ტერიტორიაზე – გამოიწვევს დაჯარიმებას 10 000 ლარით.

სააპელაციო სასამართლომ ყურადღება მიაქცია იმ საკანონმდებლო ცვლილებაზე, რომელიც „ტექნიკური საფრთხის კონტროლის შესახებ“ საქართველოს კანონის 22¹. 1. მუხლის „ბ“ პუნქტში განხორციელდა – „უნებართვო მშენებლობის ან/და რეკონსტრუქციის წარმოება მშენებლობის განხორციელების სპეციალური რეჟიმის ზონაში, სადაც დადგენილია მშენებლობის განხორციელების განსაკუთრებული რეჟიმი, ტყის ფონდისა და „წყლის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრულ ტერიტორიებზე, კულტურული მემკვიდრეობის დამცავ ზონებსა და საკურორტო-სარეკრეაციო ზონებში და ქ. თბილისის ტერიტორიაზე, რომელიც იწვევს შენობა-ნაგებობის გაბარიტების ცვლილებას, გამოიწვევს დაჯარიმებას: კერძო საკუთრებაში არსებულ უძრავ ქონებაზე – 8 000 ლარით“.

სააპელაციო სასამართლომ აღნიშნა, რომ მართალია, სამშენებლო საქმიანობის კონტროლის რეგულაციები დადგენილია სპეციალური კანონით, მაგრამ ამ კანონით განსაზღვრული სამართალდარღვევა თავისი ბუნებით წარმოადგენს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევას და მასზე ჩვეულებრივი წესით ვრცელდება ის ზოგადი ნორმები, რომელიც დადგენილია სამართალდარღვევისთვის. ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის მე-9 მუხლის შესაბამისად, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევისათვის შემამსუბუქებელ ან გამაუქმებელ აქტებს აქვთ უკუქცევითი ძალა, ე.ი. ვრცელდება ამ აქტების გამოცემამდე ჩადენილ სამართალდარღვევებზე.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ ვინაიდან მოცემული დავის დარეგულირების სააპელაციო სამართალწარმოების დროს შესაბამის კანონმდებლობაში განხორციელებული ცვლილებით უნებართვო მშენებლობის წარმოებისათვის განსაზღვრული სანქცია შემსუბუქდა, კერძოდ, შემცირდა ჯარიმის ოდენობა, მართებულია უნებართვო მშენებლობის, როგორც სამართალდარღვევაზე კანონის უკუქცევითი ძალის გავრცელება, რომლის თანახმადაც, სამართალდამრღვევს ნ. ი-ს ჯარიმის სახით 10 000 ლარის ნაცვლად უნდა დაეკისროს 8 000 ლარის გადახდა.

სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ საქმეზე დადგენილი გარემოებების გათვალისწინებით, სადავო ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტები არ ეწინააღმდეგება გამოცემის მომენტისათვის მოქმედ „ტექნიკური საფრთხის კონტროლის

შესახებ“ საქართველოს კანონს, ამასთან, არსებითად დარღვეული არ არის მათი მომზადების ან გამოცემის კანონმდებლობით დადგენილი სხვა მოთხოვნები. თუმცა, იმის გათვალისწინებით, რომ აქტის გასაჩივრების შემთხვევაში პირისათვის საბოლოო შედეგს განსაზღვრავს სასამართლო გადაწყვეტილება, სამართალდარღვევაზე უნდა მოხდეს კანონის უკუქცევითი ძალის გავრცელება და საჯარიმო თანხის განსაზღვრა უნდა განხორციელდეს „ტექნიკური საფრთხის კონტროლის შესახებ“ საქართველოს კანონის 22-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტში შეტანილი ცვლილების გათვალისწინებით.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2012 წლის 21 მარტის გადაწყვეტილება სარჩელის დაკმაყოფილების ნაწილში საკასაციო წესით გაასაჩივრეს ქ. თბილისის მერიამ და ქ. თბილისის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურმა, რომლებმაც გასაჩივრებულ ნაწილში გადაწყვეტილების გაუქმება და სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა მოითხოვეს.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2012 წლის 21 მარტის გადაწყვეტილება სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის ნაწილში საკასაციო წესით გაასაჩივრა ნ. ი-მა, რომელმაც გასაჩივრებულ ნაწილში გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის სრულად დაკმაყოფილება მოითხოვა.

კასატორის - ნ. ი-ის განმარტებით, სააპელაციო სასამართლომ არ გაიზიარა მისი არგუმენტები იმის თაობაზე, რომ სადავო შენობა მიეკუთვნება I კლასის შენობა-ნაგებობას, რომელსაც არ ესაჭიროება მშენებლობის ნებართვა. კასატორის განმარტებით, კანონმდებლობა არ მიუთითებს, რომ შენობა-ნაგებობის კლასის განსაზღვრის თაობაზე დასკვნის გაცემა სსიპ თბილისის არქიტექტურის სამსახურის კომპეტენციაა. კასატორის მითითებით, როდესაც მან სამშენებლო სამუშაოები განახორციელა, მოქმედებდა „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2005 წლის 11 აგვისტოს №140 დადგენილება, რომლის მე-16 მუხლი განსაზღვრავდა შენობა-ნაგებობების კლასებს; ხოლო ამჟამად საკითხი დარეგულირებულია „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილებით, რომლის 65-ე-82-ე მუხლები ასევე განსაზღვრავს შენობა-ნაგებობების კლასებსა და მშენებლობის ნებართვის გაცემის პირობებს. ამდენად, შენობა-ნაგებობების კლასები განსაზღვრულია კანონმდებლობით და კლასების განსაზღვრას არ ესაჭიროება რომელიმე ორგანოს დასკვნა. ამასთან, საქმეში არსებული ექსპერტიზის დასკვნის თანახმად, მოსარჩელის მიერ აშენებული შენობა წარმოადგენს I კლასის შენობას და მას არ ესაჭიროებოდა მშენებლობის განხორციელების დროს რაიმე ნებართვა.

კასატორის განმარტებით, სადავო მშენებლობის განხორციელებისას მოქმედებდა „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2005 წლის 11 აგვისტოს №140 დადგენილების მე-60 მუხლი 2008 წლის 15 აგვისტოს რედაქციით. აღნიშნული ნორმის თანახმად, I კლასის შენობა-ნაგებობის მშენებლობისათვის საერთოდ არ იყო განსაზღვრული არათუ მშენებლობის ნებართვის მიღება, არამედ, შესაბამისი ორგანოს შეტყობინების ვალდებულებაც. მშენებლობის ნებართვის გამცემი ორგანოს შეტყობინების ვალდებულების შესახებ ცვლილება განხორციელებულია 2008 წლის 27 ოქტომბერს, ანუ მშენებლობის განხორციელების შემდეგ. ამასთან, იმ შემთხვევაშიც კი თუ მიჩნეული და დადასტურებული იქნებოდა, რომ მშენებლობა განხორციელებულია 2008 წლის 27 ოქტომბრის ცვლილებების შემდეგ, საქმეში არსებული მტკიცებულება - ქ. თბილისის მერიის ურბანული დაგეგმარების საქალაქო სამსახურის 2008 წლის 22 აგვისტოს №12/56493 წერილით დასტურდება, რომ მის მიერ

შესაბამისი ორგანოს შეტყობინების ვალდებულება განხორციელდა ჯერ კიდევ 2008 წლის 30 ივლისს. ურბანული დაგეგმარების საქალაქო სამსახურის მიერ კი პასუხი გაცემულია 22 აგვისტოს, ანუ 17 დღის დაგვიანებით, რაც მას, როგორც შემტყობინებელს, შეტყობინებიდან 5 დღის შემდეგ უფლებას ანიჭებდა დაეწყო მშენებლობა. ამდენად, კასატორის მითითებით, სააპელაციო სასამართლომ განსახილველ შემთხვევაში არ გამოიყენა კანონი, რომელიც უნდა გამოეყენებინა - „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2005 წლის 11 აგვისტოს №140 დადგენილების მე-60 მუხლი 2008 წლის 15 აგვისტოს მდგომარეობით. ამასთან, კასატორი მიიჩნევს, რომ სააპელაციო სასამართლომ განსახილველ შემთხვევაში არასწორად განმარტა და გამოიყენა „ტექნიკური საფრთხის კონტროლის შესახებ“ საქართველოს კანონი.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2011 წლის 3 მაისისა და 16 მაისის განჩინებებით, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, დასაშვებობის შესამოწმებლად წარმოებაში იქნა მიღებული ნ. ი-ის, ქ. თბილისის მერიისა და ქ. თბილისის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის საკასაციო საჩივრები.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2012 წლის 14 ივნისის განჩინებით ქ. თბილისის მერიისა და ქ. თბილისის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის საკასაციო საჩივრები მიჩნეულ იქნა დაუშვებლად, ხოლო ნ. ი-ის საკასაციო საჩივარი თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2012 წლის 21 მარტის გადაწყვეტილებაზე, ნ. ი-ის სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის ნაწილში მიჩნეულ იქნა დასაშვებად და მისი განხილვა დაინიშნა მხარეთა დასწრებით 2012 წლის 20 სექტემბერს 12:00 საათზე.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების გაცნობის, მხარეთა ახსნა-განმარტებების მოსმენის, საკასაციო საჩივრის საფუძვლიანობის შესწავლის, გასაჩივრებული გადაწყვეტილების კანონიერება-დასაბუთებულობის შემოწმების შედეგად მიიჩნევს, რომ ნ. ი-ის საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს.

საკასაციო სასამართლომ მიაჩნია, რომ სასამართლომ გასაჩივრებული გადაწყვეტილების მიღებისას დაარღვია მატერიალური და საპროცესო სამართლის ნორმები, კერძოდ, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 393-ე მუხლის მე-2 ნაწილი და 394-ე მუხლის „ე“ პუნქტის მოთხოვნები, სასამართლომ გამოიყენა კანონი, რომელიც არ უნდა გამოეყენებინა, არ გამოიყენა კანონი, რომელიც უნდა გამოეყენებინა და გადაწყვეტილება იურიდიული თვალსაზრისით დაუსაბუთებელია.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს საქმის მასალებში ასახულ შემდეგ ფაქტობრივ გარემოებებზე: ქ. თბილისის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2011 წლის 15 ივნისის №001145 მითითებით დაფიქსირდა ქ. თბილისში, ... ქ. №20-ში საცხოვრებელი სახლის რეკონსტრუქცია შესაბამისი სანებართვო დოკუმენტაციის გარეშე. კერძოდ, განხორციელდა საცხოვრებელი სახლის წინა და გვერდითი ხის ფასადის კაპიტალური კედლებით შეცვლა, ასევე, შეცვლილია სახურავის კონფიგურაცია. ნ. ი-ს დარღვევის გამოსასწორებლად განესაზღვრა 10 კალენდარული დღე და დაევალა შესაბამისი საპროექტო დოკუმენტაციის წარდგენა ან ობიექტის პირვანდელ მდგომარეობაში მოყვანა (ტ. I; ს.ფ. 98-99). ამავე სამსახურის 2011 წლის 27 ივნისის №001145 შემოწმების აქტის თანახმად, ნ. ი-მა არ შეასრულა №001145 მითითებით განსაზღვრული პირობები (ტ. I; ს.ფ. 101-102). ხოლო ქ. თბილისის მერიის

ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2011 წლის 18 ივლისის №001145 დადგენილებით, ნ. ი-ი ქ. თბილისში, ... ქ. №20-ში საცხოვრებელი სახლის უნებართვო რეკონსტრუქციისათვის დაჯარიმდა 10 000 ლარით (ტ. I; ს.ფ. 21-23). აღნიშნულ დადგენილებაზე ნ. ი-მა წარადგინა ადმინისტრაციული საჩივარი, რომელიც ქ. თბილისის მერიის 2011 წლის 26 აგვისტოს №1956 განკარგულებით არ დაკმაყოფილდა (ტ. I; ს.ფ. 24-26).

თავდაპირველად საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2012 წლის 14 ივნისის განჩინებით ქ. თბილისის მერიისა და ქ. თბილისის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის საკასაციო საჩივრები მიჩნეულ იქნა დაუშვებლად, ხოლო ნ. ი-ის საკასაციო საჩივარი თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2012 წლის 21 მარტის გადაწყვეტილებაზე, ნ. ი-ის სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის ნაწილში მიჩნეულ იქნა დასაშვებად. ამდენად, საკასაციო სასამართლოს მსჯელობის საგანს ნ. ი-ის საკასაციო საჩივრის საფუძვლიანობის დადგენა წარმოადგენს.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ განსახილველ შემთხვევაში მოსარჩელე სადავოდ ხდის სამართალდარღვევის არსებობის ფაქტს, იმ გარემოებას, რომ მას სამშენებლო სამართალდარღვევა არ ჩაუდენია, ვინაიდან, ქ. თბილისში, ... ქ. №20-ში მდებარე საცხოვრებელი სახლი თავისი მახასიათებლებით მიეკუთვნება I კლასის შენობა-ნაგებობას, რომლის რეკონსტრუქციასაც მშენებლობის ნებართვა არ ესაჭიროებოდა.

საკასაციო სასამართლო დადგენილად მიიჩნევს (რასაც არც მხარეები ხდიან სადავოდ), რომ ქ. თბილისში, ... ქ. №20-ში მდებარე საცხოვრებელ სახლზე განხორციელებული სარეკონსტრუქციო სამუშაოები **ჩატარებულია 2008 წლის აგვისტოში**.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ სადავო სარეკონსტრუქციო სამუშაოების განხორციელებისას მოქმედებდა „არქიტექტურულ-სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის შესახებ“ საქართველოს კანონი, რომელიც განსაზღვრავდა არქიტექტურულ სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის ორგანოების და ამ სფეროში მონაწილე ყველა სუბიექტის უფლებებს, მოვალეობებსა და პასუხისმგებლობას. აღნიშნული კანონით დადგენილი წესი კი დეტალიზებული იყო „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2005 წლის 11 აგვისტოს №140 დადგენილებაში, რომელიც მოიცავდა საქართველოს ტერიტორიაზე მშენებლობასთან დაკავშირებულ სამართლებრივ ურთიერთობათა საჯარო სამართლებრივი რეგულირების სფეროს. კერძოდ, არეგულირებდა საქართველოს ტერიტორიაზე მშენებლობის ნებართვის გაცემის პროცესს, მათ შორის ქალაქმშენებლობითი პირობების დადგენას, არქიტექტურულ-სამშენებლო პროექტის შეთანხმებასა და მშენებლობის ნებართვის გაცემას. 2010 წლის 8 აპრილს მიღებულ იქნა „ტექნიკური საფრთხის კონტროლის შესახებ“ საქართველოს კანონი, რომლის 32-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ზ“ ქვეპუნქტის თანახმად, ამ კანონის ამოქმედებისთანავე ძალადაკარგულად გამოცხადდა „არქიტექტურულ-სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის შესახებ“ საქართველოს კანონი. „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების მე-100 მუხლით კი ამ დადგენილების ამოქმედებისთანავე ძალადაკარგულად გამოცხადდა „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2005 წლის 11 აგვისტოს №140 დადგენილება. აქვე საკასაციო სასამართლო მიუთითებს „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების 99-ე მუხლის მე-3 პუნქტზე, რომლის თანახმად, თუ შენობები აშენებულია

ამ დადგენილების ძალაში შესვლამდე ამ დადგენილების მოთხოვნების შეუსაბამოდ, მათი რეკონსტრუქციის დაუშვებელია დადგენილების მოთხოვნათა მიმართ არსებული შეუსაბამობის ხარისხის კიდევ უფრო მეტად გაზრდა. მის შესამცირებლად გამოყენებულ უნდა იქნეს ყველა შესაძლებლობა.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ მართალია ქ. თბილისის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურს უნდა ეხელმძღვანელა სამართალდარღვევის გამოვლენის დროისათვის მოქმედი კანონმდებლობით და განხორციელებინა „ტექნიკური საფრთხის კონტროლის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ღონისძიებები, მაგრამ ნ. ი-ის მიერ განხორციელებული სარეკონსტრუქციო სამუშაოები სწორედ რეკონსტრუქციის დროს მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისი უნდა ყოფილიყო. სადავო პერიოდში მოქმედი „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2005 წლის 11 აგვისტოს №140 დადგენილების მე-15 მუხლის თანახმად, შენობა-ნაგებობები მშენებლობის ნებართვის გაცემისა და ვარგისად აღიარებისათვის იყოფოდა 5 კლასად. აღნიშნული მუხლის თანახმად, I კლასს მიკუთვნებული შენობა-ნაგებობები მშენებლობის ნებართვას არ საჭიროებდა. ამავე დადგენილების მე-16 მუხლის პირველი პუნქტი კი განსაზღვრავდა I კლასს მიკუთვნებული შენობა-ნაგებობის მახასიათებლებს. ანალოგიურ დათქმას ითვალისწინებს „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილებაც, რომლის XIV თავი არეგულირებს I კლასის შენობა-ნაგებობების მახასიათებლებსა და მათი მშენებლობის მომწესრიგებელ წესებს.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2005 წლის 11 აგვისტოს №140 დადგენილების მე-60 მუხლი (2008 წლის 27 ოქტომბრამდე მოქმედი რედაქციით) ადგენდა შენობა-ნაგებობებისათვის მშენებლობის ნებართვის გაცემისა და ვარგისად აღიარების რეგულირების წესს, რომლის მიხედვით, შენობა-ნაგებობებისათვის მშენებლობის ნებართვის გაცემა და ვარგისად აღიარება რეგულირდებოდა ამ დადგენილების შესაბამისად განსაზღვრული შენობა-ნაგებობების მშენებლობის ნებართვის გაცემისა და ვარგისად აღიარების რეგულირების კლასების მიხედვით, ამ მუხლის მოთხოვნათა შესაბამისად. ხოლო აღნიშნული მუხლი მიუთითებდა, რომ I კლასის შენობა-ნაგებობების მშენებლობა წარმოებდა ნებართვის მიღების გარეშე. ამდენად, 2008 წლის აგვისტოში (მაშინ, როდესაც განხორციელებულია სადავო რეკონსტრუქცია) მოქმედი რედაქციით „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2005 წლის 11 აგვისტოს №140 დადგენილება არ შეიცავდა მითითებას I კლასის შენობა-ნაგებობის მშენებლობისათვის შესაბამისი ორგანოს შეტყობინების ვალდებულების თაობაზე. აღნიშნული დადგენილების მე-60 მუხლში მშენებლობის ნებართვის გამცემი ორგანოს შეტყობინების ვალდებულების შესახებ ცვლილება განხორციელებულია 2008 წლის 27 ოქტომბერს, კერძოდ, აღნიშნული საკანონმდებლო ცვლილებით განისაზღვრა, რომ I კლასის შენობა-ნაგებობების მშენებლობა წარმოებდა კვლავ ნებართვის მიღების გარეშე, თუმცა, მშენებლობის დაწყება შესაძლებელი ხდებოდა მას შემდეგ, რაც შესაბამისი მიწის ნაკვეთის მესაკუთრე ან/და მოსარგებლე მშენებლობის ნებართვის გამცემ ორგანოში გააგზავნიდა შეტყობინებას მშენებლობის განზრახვის თაობაზე, რომელსაც თან ურთავდა მიწის ნაკვეთის საკუთრების ან სარგებლობის დამადასტურებელ დოკუმენტს, ხოლო მშენებლობის ნებართვის გამცემი ორგანო 5 დღის ვადაში დაადასტურებდა წარდგენილი დოკუმენტ(ებ)ის სისწორეს და პასუხს აცნობებდა შემტყობინებელს. იმ შემთხვევაში, თუ 5 დღის ვადაში მშენებლობის

ნებართვის გამცემი ორგანო შემტყობინებელს არ აცნობებდა პასუხს, მაშინ შემტყობინებელს უფლება ჰქონდა დაეწყო მშენებლობა. ამასთან, საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ სადავო მშენებლობის განხორციელების დროს მოქმედი სამშენებლო კანონმდებლობა არ ითვალისწინებდა მშენებლობის დასტურის მიუღებლობას, როგორც უნებართვო მშენებლობას და შესაბამისად, მას არ აქცევდა სამშენებლო სამართალდარღვევათა კატეგორიაში, ხოლო აღნიშნულ საკანონმდებლო ცვლილებებამდე I კლასის შენობა-ნაგებობის რეკონსტრუქცია ნებადართული იყო ყოველგვარი შეტყობინების გარეშე.

ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ განსახილველ შემთხვევაში გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს იმის დადგენას, ქ. თბილისში, ... ქ. №20-ში განთავსებული საცხოვრებელი სახლი მიეკუთვნება თუ არა I კლასის შენობა-ნაგებობას. საკასაციო სასამართლოს განმარტებით, აღნიშნულის მტკიცების ტვირთი ნაწილდება მხარეთა შორის. ზოგადი წესის თანახმად, თითოეულმა მხარემ უნდა დაამტკიცოს გარემოებანი, რომლებზეც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნებსა და შესაგებელს. მტკიცების ტვირთი მოიცავს აგრეთვე ფაქტების მითითების ტვირთსაც. თითოეულმა მხარემ უნდა მიუთითოს თავის სასარგებლოდ მოქმედ გარემოებებზე და თუ იგი სადავო გახდება, უნდა დაამტკიცოს ამ გარემოებათა არსებობა. ამასთან, ადმინისტრაციული პროცესის (სასკ-ის 17.2 მუხლი) თავისებურებას წარმოადგენს ის, რომ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის შემთხვევაში მტკიცების ტვირთი ანუ მტკიცების მოვალეობა, თუ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ეკისრება იმ ადმინისტრაციულ ორგანოს, რომელმაც გამოსცა ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი. აღნიშნულის თანახმად, ადმინისტრაციული ორგანოა ვალდებული ამტკიცოს მის მიერ გამოცემული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის კანონიერება და წარუდგინოს სასამართლოს ამის დამადასტურებელი ყველა მტკიცებულება. მტკიცების ტვირთის ადმინისტრაციული ორგანოსათვის გადაკისრება არ უნდა განიმარტოს არასწორად, ისე როგორც მისი პროცესუალური მოწინააღმდეგე მხარის - მოსარჩელის გათავისუფლება სარჩელის დასაბუთების ვალდებულებისაგან. საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ კანონმდებლის მიერ ადმინისტრაციული ორგანოსათვის დაკისრებული მტკიცების ტვირთი არ გულისხმობს მოსარჩელის გათავისუფლებას სასარჩელო მოთხოვნის დასაბუთებისა და მტკიცებულებათა წარმოდგენისაგან. სასარჩელო მოთხოვნა მოსარჩელემ უნდა დაასაბუთოს.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს საქმის მასალებში ნ. ი-ის მიერ წარმოდგენილ სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2009 წლის 24 აგვისტოს №3867/04/18 ექსპერტის დასკვნაზე, რომლის თანახმად, ქ. თბილისში, ... ქ. №20-ში განთავსებული მოქალაქე ნ. ი-ის საცხოვრებელი სახლი „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 24.03.09წ. №57 დადგენილების 65-ე მუხლის 1ა პუნქტის თანახმად, თავისი მახასიათებლებით მიეკუთვნება პირველი კლასის შენობა-ნაგებობას, რომლის მშენებლობასაც იმავე მუხლის პირველის პუნქტის თანახმად, არ ესაჭიროება მშენებლობის ნებართვა (ტ. I; ს.ფ. 30-32).

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს ასევე ნ. ი-ის მიერ წარმოდგენილ სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2011 წლის 30 აგვისტოს №013779-2011/03 ექსპერტის დასკვნაზე, რომლის თანახმად, ქ. თბილისში, ... ქ. №20-ში მდებარე შენობის არც კედლების და არც სახურავის გაბარიტული ზომები და კონფიგურაცია შეცვლილი არ არის. რაც შეეხება წინა და გვერდითი ხის კედლების შეცვლას კაპიტალური კედლებით, ამ შემთხვევაში დგინდება, რომ ძველი შენობის გვერდითი

კედელი დანგრევამდეც არ იყო ხის, ხოლო წინა ფასადზე მოწყობილი იყო ე.წ. ხის შუშბანდი, რომელიც შეიცვალა წვრილი ბლოკის კედლით და შეიღება.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ კასატორმა – ნ. ი-მა მოახდინა თავისი წილი მტკიცების ტვირთის უზრუნველყოფა. მან საკუთარი მოსაზრების დასადასტურებლად წარმოადგინა მტკიცებულებები, რომელთა მიხედვითაც მის მიერ განხორციელებული სადავო მშენებლობა I კლასის შენობა-ნაგებობას განეკუთვნება; ხოლო ადმინისტრაციულ ორგანოს არ წარმოუდგენია რაიმე მტკიცებულება, რაც გააბათილებდა მოსარჩელის არგუმენტებს. ამასთან, ადმინისტრაციულ ორგანოს საერთოდ არ უმსჯელია სადავო მშენებლობის კლასობრივ კუთვნილებაზე. ადმინისტრაციულმა ორგანოებმა სადავო აქტების გამოცემისას ვერ გამორიცხეს სადავო შენობის I კლასის შენობა-ნაგებობისადმი მიკუთვნების საკითხი.

საკასაციო სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზეც, რომ ნ. ი-მა, იმ პირობებში, როდესაც კანონმდებლობა მას მშენებლობის დაწყებისთვის შესაბამისი ადმინისტრაციული ორგანოსათვის შეტყობინების ვალდებულებას არ აკისრებდა, მაინც მიმართა ადმინისტრაციულ ორგანოს. კერძოდ, საკასაციო სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს საქმის მასალებში წარმოდგენილ ძველი თბილისის რაიონის გამგეობის 2008 წლის 15 ივლისის №08-14/2242 წერილზე, რომლითაც ნ. ი-ს მისი 2008 წლის 11 ივლისის №2776 განცხადების (რომლითაც იგი ითხოვდა ნებართვას სარემონტო სამუშაოების ჩასატარებლად) პასუხად ეცნობა, რომ სამშენებლო სამუშაოებზე ნებართვის გაცემა სცილდებოდა გამგეობის კომპეტენციას. თუმცა განმცხადებელს განემარტა, რომ „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2005 წლის 11 აგვისტოს №140 დადგენილების თანახმად, მშენებლობის ნებართვას არ საჭიროებდა არსებული გაბარიტებისა და იერსახის არსებითად შეცვლის გარეშე შენობა-ნაგებობების ყველა სახის სარემონტო მოპირკეთებითი, მათ შორის ფასადისა და სახურავის სამუშაოთა შესრულება, გარდა ისტორიის და კულტურის ძეგლებისა (ტ. I; ს.ფ. 51). საკასაციო სასამართლო აქვე განმარტავს, რომ ძველი თბილისის რაიონის გამგეობამ არ იმოქმედა საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-80 მუხლით დადგენილი წესის შესაბამისად, რომელიც ადმინისტრაციულ ორგანოს მიუთითებდა, რომ თუ განცხადებით მოთხოვნილი საკითხის გადაწყვეტა მიეკუთვნებოდა სხვა ადმინისტრაციული ორგანოს უფლებამოსილებას, ადმინისტრაციული ორგანო ვალდებული იყო განცხადება და მასზე დართული საბუთები გადაეგზავნა უფლებამოსილი ადმინისტრაციული ორგანოსათვის. შესაბამისად, თუ ძველი თბილისის რაიონის გამგეობა მიიჩნევდა, რომ სამშენებლო სამუშაოებზე ნებართვის გაცემა გამგეობის კომპეტენციას სცილდებოდა, ადმინისტრაციულ ორგანოს კანონის მოთხოვნათა დაცვით ნ. ი-ის განცხადება უნდა გადაეგზავნა უფლებამოსილ ადმინისტრაციულ ორგანოში, რაც საქმის მასალების მიხედვით, ძველი თბილისის რაიონის გამგეობას არ განუხორციელებია.

აღნიშნულის შემდგომ, ნ. ი-მა 2008 წლის 30 ივლისის მისი უფლებების დაკონკრეტების მიზნით განცხადებით მიმართა ქ. თბილისის მერიის ურბანული დაგეგმარების საქალაქო სამსახურს. საკასაციო სასამართლო მიუთითებს ქ. თბილისის მერიის ურბანული დაგეგმარების საქალაქო სამსახურის 2008 წლის 22 აგვისტოს წერილზე, რომლითაც ნ. ი-ს მისი 2008 წლის 30 ივლისის №12/56493-13 განცხადების პასუხად ეცნობა, რომ როგორც ძველი თბილისის რაიონის გამგეობის წერილში იყო აღნიშნული „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2005 წლის 11 აგვისტოს №140 დადგენილების თანახმად, მშენებლობის ნებართვას არ საჭიროებდა არსებული გაბარიტებისა და იერსახის არსებითად შეცვლის გარეშე შენობა-ნაგებობების ყველა სახის სარემონტო და მოპირკეთებითი, მათ

შორის ფასადისა და სახურავის სამუშაოთა შესრულება, გარდა ისტორიისა და კულტურის ძეგლებისა (ტ. I; ს.ფ. 59). საკასაციო სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ არც ნ. ი-ის მიერ ქ. თბილისის მერიის ურბანული დაგეგმარების საქალაქო სამსახურისათვის მიმართვის დროს და არც ქ. თბილისის მერიის ურბანული დაგეგმარების საქალაქო სამსახურის მიერ მოსარჩელის განცხადებაზე პასუხის გაცემის დროს კანონმდებლობა მოსარჩელეს არ აკისრებდა მშენებლობის დაწყებისთვის შესაბამისი ადმინისტრაციული ორგანოსათვის შეტყობინების ვალდებულებას (არათუ მშენებლობის ნებართვის მიღების ვალდებულებას). ამასთან, საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ აღნიშნული ქ. თბილისის მერიის ურბანული დაგეგმარების საქალაქო სამსახურის 2008 წლის 22 აგვისტოს წერილით ფაქტიურად მოსარჩელეს მიეცა ნებართვა დაესრულებინა მშენებლობა შენობის არსებული გაბარიტებისა და იერსახის შეუცვლელად. საკასაციო სასამართლო სრულიად საფუძვლიანად მიიჩნევს მოსარჩელის მსჯელობას, რომ აღნიშნული წერილის მიმართ მას კანონიერი ნდობა გააჩნდა.

საკასაციო სასამართლო დამატებით განმარტავს, რომ თუ მოსარჩელემ 2008 წლის აგვისტოში განახორციელა სადავო რეკონსტრუქცია (როგორც ამას თავად მიუთითებს და აღნიშნულის საწინააღმდეგო გარემოება საქმეზე არ დადასტურებულა), მაშინ ამ დროს კანონი I კლასის შენობა-ნაგებობისათვის არც ნებართვის არსებობას საჭიროებდა და არც ადმინისტრაციული ორგანოსთვის მშენებლობის შეტყობინების ვალდებულებას ადგენდა. ხოლო იმ შემთხვევაშიც კი, თუ მოსარჩელეს მშენებლობა 2008 წლის აგვისტოს შემდეგ ექნებოდა განხორციელებული, სახეზე არ გვექნებოდა მის მიერ სამშენებლო კანონმდებლობის დარღვევა, ვინაიდან, საქმის მასალებით დგინდება, რომ მოსარჩელემ არაერთგზის მიმართა ადმინისტრაციულ ორგანოს იმ მოტივით, რომ კანონის შესაბამისად განხორციელებინა სადავო რეკონსტრუქცია. ამდენად, საქმეზე დადგენილი გარემოებების გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ნ. ი-ს სადავო რეკონსტრუქციის განხორციელებისას არ დაურღვევია „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2005 წლის 11 აგვისტოს №140 დადგენილებით განსაზღვრული წესი.

საკასაციო სასამართლო ასევე მიუთითებს, არქიტექტურის სამსახურის 2011 წლის 8 აგვისტოს №12/98456-13 წერილზე, რომლითაც ნ. ი-ს მისი 2011 წლის 2 აგვისტოს №12/98456-13 განცხადების (რომლითაც იგი 2008 წელს აშენებული I კლასის შენობის მშენებლობის დადასტურებას ითხოვდა) პასუხად განემარტა, რომ ვინაიდან, მშენებლობა განხორციელებულია 2008 წელს, სამსახური ხელმძღვანელობს „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2005 წლის 11 აგვისტოს №140 დადგენილებით, რომლის შესაბამისადაც, I კლასის შენობა-ნაგებობის მშენებლობა წარმოებს ნებართვის მიღების გარეშე, თუმცა მშენებლობის დაწყება შესაძლებელია მას შემდეგ, რაც შესაბამისი მიწის ნაკვეთის მესაკუთრე ან/და მოსარგებლე მშენებლობის ნებართვის გამცემ ორგანოში აგზავნის შეტყობინებას მშენებლობის განზრახვის თაობაზე, რომელსაც თან ურთავს მიწის ნაკვეთის საკუთრების ან სარგებლობის დამადასტურებელ დოკუმენტს, ხოლო მშენებლობის ნებართვის გამცემი ორგანო 5 დღის ვადაში დაადასტურებს წარდგებილი დოკუმენტ(ებ)ის სისწორეს და პასუხს აცნობებს შემტყობინებელს. აქედან გამომდინარე, I კლასის შენობის მშენებლობის შესაძლებლობის დადასტურება ხდება მშენებლობის განხორციელებამდე და არა მას შემდეგ (ტ. I; ს.ფ. 61). თუმცა ადმინისტრაციულ ორგანოს არც ამჯერად უმსჯელია სადავო შენობის კლასზე. საკასაციო სასამართლო ადმინისტრაციული ორგანოს ვერც ამ მოსაზრებას გაიზიარებს და მიუთითებს, რომ აღნიშნული მსჯელობა ცალსახად არღვევს იმ პირთა უფლებებს, რომელთაც მართალია მშენებლობის დაწყებამდე არ მიუმართავთ შესაბამისი

ადმინისტრაციული ორგანოსთვის (მაშინ, როდესაც კანონი არ ადგენდა ასეთი მიმართვის ვალდებულებას), მაგრამ მათ მიერ განხორციელებული მშენებლობა რეალურად I კლასის შენობა-ნაგებობას განეკუთვნება, რასაც განსახილველ შემთხვევაში აქვს ადგილი.

ამასთან, საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის მე-2 მუხლის შესაბამისად, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ საქართველოს კანონმდებლობა შედგება ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ ამ კოდექსისა და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტებისაგან. ამავე კოდექსის მე-8 მუხლის თანახმად, არავის არ შეიძლება შეეფარდოს ზემოქმედების ზომა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის გამო, თუ არა კანონმდებლობით დადგენილ საფუძველზე და წესით. ამავე ნორმის თანახმად, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეებს აწარმოებენ კანონიერების მკაცრი დაცვის საფუძველზე. საამისოდ უფლებამოსილი ორგანოები და თანამდებობის პირნი ადმინისტრაციული ზემოქმედების ზომებს შეუფარდებენ თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში, კანონმდებლობის ზუსტი შესაბამისობით. სამართალდარღვევათა კოდექსის მე-10 მუხლი განსაზღვრავს, რომ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევად (გადაცდომად) ჩაითვლება სახელმწიფო ან საზოგადოებრივი წესრიგის, საკუთრების, მოქალაქეთა უფლებებისა და თავისუფლებების, მმართველობის დადგენილი წესის ხელმყოფი მართლსაწინააღმდეგო, ბრალეული (განზრახი ან გაუფრთხილებელი) მოქმედება ან უმოქმედობა, რომლისთვისაც კანონმდებლობით გათვალისწინებულია ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობა. ამავე კოდექსის 33-ე მუხლის პირველი ნაწილი კი მოითხოვს, რომ ადმინისტრაციული სამართალდარღვევისათვის პირს სახდელი დაედოს იმ ნორმატიული აქტით დაწესებულ ფარგლებში, რომელიც ითვალისწინებს პასუხისმგებლობას ადმინისტრაციული სამართალდარღვევისათვის ამ კოდექსის და ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ სხვა აქტების ზუსტი შესაბამისობით.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ სამშენებლო სამართალდარღვევა თავისი ბუნებით ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევას წარმოადგენს. ამასთან, იმისათვის, რომ პირი მივიჩნიოთ სამართალდამრღვევად, სახეზე უნდა გვქონდეს სამართალდარღვევის შემადგენლობა, წინააღმდეგ შემთხვევაში გამორიცხულია პირის - როგორც სამართალდამრღვევის დაჯარიმება. განსახილველ შემთხვევაში ნ. ი-ის სამართალდამრღვევად მიჩნევისათვის სახეზე უნდა გვქონდეს მოსარჩელის მიერ განხორციელებული ქმედება, რომელიც მართლსაწინააღმდეგოა (კანონით უნდა იკრძალებოდეს შესაბამისი ნებართვის/შეტყობინების გარეშე მოსარჩელის მიერ სარეკონსტრუქციო სამუშაოების წარმოება და კანონი უნდა ადგენდეს შესაბამის სახდელს უკანონო რეკონსტრუქციისათვის) და ბოლოს, სახეზე უნდა იყოს ბრალი (მოსარჩელის დამოკიდებულება მის მიერ განხორციელებული ქმედების მიმართ). საკასაციო სასამართლო ადმინისტრაციული ორგანოების ყურადღებას მიაქცევს იმ გარემოებაზე, თუ რაში გამოიხატება მოსარჩელის ქმედების მართლწინააღმდეგობა, იმ პირობებში, როდესაც სადავო მშენებლობის განხორციელებისას კანონმდებლობა ნ. ი-ს არათუ მშენებლობის ნებართვის, არამედ, სათანადო ორგანოსათვის შეტყობინების ვალდებულებასაც კი არ აკისრებდა, ხოლო აღნიშნულის მიუხედავად, მოსარჩელემ მაინც მიმართა ადმინისტრაციულ ორგანოს და მისგან შესაბამისი რეაგირება ითხოვა. ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ საქმეზე დადგენილი გარემოებები გამორიცხავს ნ. ი-ის მიერ სამშენებლო სამართალდარღვევის ჩადენას, ვინაიდან, სახეზე არ გვაქვს სამართალდარღვევის შემადგენლობა - ნ. ი-ის ქმედების მართლსაწინააღმდეგო ხასიათი, რაც თავის მხრივ საფუძველს აცლის მის დაჯარიმებას.

ამასთან, საკასაციო სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს მოსარჩელის დამოკიდებულებაზე სადავო რეკონსტრუქციის მიმართ, მის სურვილზე კანონის მოთხოვნათა შესაბამისად ემოქმედა, რაც გამოიხატება მის მიერ ადმინისტრაციული ორგანოებისათვის არაერთგზის მიმართვაში. ნ. ი-ი თავის ხშირ შემთხვევაში დაეხმარებინა საკუთარი უფლებები და რეკონსტრუქცია მოეცია კანონის მოთხოვნათა ფარგლებში. ამასთან, საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ განხორციელებული რეკონსტრუქცია აუცილებელი საჭიროებით იყო გამოწვეული, ვინაიდან, ავარიული 19 კვ.მ. ფართის ბინა დანგრევის პირას იყო და საფრთხეს უქმნიდა მეზობლებსაც.

ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ განსახილველ შემთხვევაში ადმინისტრაციულმა ორგანომ ვერ დაასაბუთეს სადავო აქტების კანონიერება, ხოლო კასატორმა - ნ. ი-მა შეძლო წარმოედგინა დასაბუთებული საკასაციო პრეტენზია (სზაკ-ის 60¹ მუხლის შესაბამისად).

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ნ. ი-ის საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს; გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციული საქმეთა პალატის 2012 წლის 21 მარტის გადაწყვეტილება და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 411-ე მუხლის საფუძველზე მიღებულ უნდა იქნას ახალი გადაწყვეტილება, რომლითაც დაკმაყოფილდება ნ. ი-ის სარჩელი.

საკასაციო სასამართლო ასევე განმარტავს, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, იმ მხარის მიერ გაღებული ხარჯების გადახდა, რომლის სასარგებლოდაც იქნა გამოტანილი გადაწყვეტილება, ეკისრება მეორე მხარეს, თუნდაც ეს მხარე განთავისუფლებული იყოს სახელმწიფოს ბიუჯეტში სასამართლო ხარჯების გადახდისაგან.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის გათვალისწინებით, მოპასუხეებს - ქ. თბილისის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურს და ქ. თბილისის მერიას ნ. ი-ის სასარგებლოდ თანაბარწილად უნდა დაეკისროთ 275-275 (სულ 550) ლარის გადახდა მის მიერ გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის (პირველი ინსტანციის სასამართლოში - 100 ლარის ოდენობით; სააპელაციო სასამართლოში - 150 ლარის ოდენობით; საკასაციო სასამართლოში - 300 ლარის ოდენობით) ანაზღაურების მიზნით.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, 22-ე მუხლით, 32-ე მუხლის პირველი ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე, 411-ე მუხლებით და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა :

1. ნ. ი-ის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;
2. გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციული საქმეთა პალატის 2012 წლის 21 მარტის გადაწყვეტილება და მიღებულ იქნას ახალი გადაწყვეტილება;
3. ნ. ი-ის სარჩელი დაკმაყოფილდეს;
4. ბათილად იქნეს ცნობილი ქ. თბილისის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2011 წლის 18 ივლისის №001145 დადგენილება და ქ. თბილისის მერიის 2011 წლის 26 აგვისტოს №1956 განკარგულება;

5. მოპასუხეებს – ქ. თბილისის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურს და ქ. თბილისის მერიას ნ. ი-ის სასარგებლოდ თანაბარწილად დაეკისროთ 275-275 (სულ 550) ლარის გადახდა მის მიერ გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის ანაზღაურების მიზნით;

6. საკასაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

თავმჯდომარე

მ. ვაჩაძე

მოსამართლეები:

ნ. ქადაგიძე

ლ. მურუსიძე